

Reçu CLT / CIH / ITH
 Le 16 AVR. 2018
 N° 0231

Reçu CLT / CIH / ITH
 Le 30 SEP. 2019
 0465

0149700017

NATIONAL REGISTER

of the intangible cultural heritage of the Republic of Kazakhstan

№	Name of an element	Category of an element/ICH domain
1	Nauryz	Social practices, rituals and festive events
2	Hunting with birds of prey (Burkyts, eagles, hawks and etc.)	Knowledge and practices concerning nature and the universe
3	Aitys – art of music and poetic improvisation as a contest between akyns	Oral traditions and expressions, including language as a vehicle of the intangible cultural heritage
4	Traditional knowledge and skills of manufacturing Kiyiz Yui/Yurt	Traditional craftsmanship
5	Kazakh traditional art of performing dombra kuy	Performing arts
6	Art of music performance on Kazakh national stringed instrument Kobyz	Performing arts
7	Kazakh traditional art of singing	Performing arts
8	Batyrlyan zhyry/ Heroic epics - Cycle of 50 Kazakh heroic epics: - Alpamys batyr - Kobylandy batyr - Yer targyn - Yer Edige - Kambar batyr - Karabek batyr - Kokshe batyr - Son of Kokshe Er Kosay - Son of Aisa Akhmet batyr - Alau batyr - Tama batyr - Karasay-kazy - Yer Zhanibek - Ensegei boily er Yessim - Aidos batyr - Zhetigen batyr - Sabalak Abylaikhan - Olzhash batyr - Kabylyan batyr - Myrza Satbek batyr - Orakty batyr	Oral traditions and expressions, including language as a vehicle of the intangible cultural heritage

	<ul style="list-style-type: none"> - Bogenbay batyr - Kissa yer Kabanbay - Yer Zhassybay - Zhidebay batyr - Olzhabay batyr - Otegen batyr - Rayimbek batyr - Zhanibek batyr - Myrky batyr - Barak batyr - Kokzharly Barak batyr - Bazar batyr - Berdikozha batyr - Zhantay batyr - Syrym batyr - Yer Azhibay - Arkalyk batyr - Yer Kenesary - Agybay batyr - Yessenkeldi batyr - Iman batyr - Zhankozha batyr - Sauryk batyr - Suranshy batyr - Bayseyit batyr - Myrzash batyr - Shayan batyr - Kozheke batyr - Beket batyr 	
9	Kyz Zhibek- Kazakh lyric and epic poem	Oral traditions and expressions, including language as a vehicle of the intangible cultural heritage
10	The book of Korkyt Ata - Kazakh epic	Oral traditions and expressions, including language as a vehicle of the intangible cultural heritage
11	Kazakh zergerligi- knowledge and skills of Kazakh traditional jewellery making	Traditional craftsmanship
12	Kokpar - Kazakh national horse-riding sports game	Knowledge and practices concerning nature and the universe
13	Kazakh kuresi – Kazakh national style of wrestling	Knowledge and practices concerning nature and the universe
14	Kiyiz basu- traditional art of manufacturing felt	Traditional craftsmanship

15	Besik- traditions of manufacturing and using Kazakh traditional baby cradle	Traditional craftsmanship
16	Kymyz – technologies of manufacturing and meaning of Kumys, Kazakh traditional dairy product made from fermented horse milk	Knowledge and practices concerning nature and the universe
17	Kozy Korpesh – Bayan Sulu – Kazakh lyric and epic poem	Oral traditions and expressions, including language as a vehicle of the intangible cultural heritage
18	Zhetigen -technologies of manufacturing traditional polycord stringed musical instrument and art of performing on it	Performing arts
19	Sybyzgy – technologies of manufacturing traditional wind musical instrument and art of performing on it	Performing arts
20	Shankobyz – technologies of manufacturing traditional reed musical instrument and art of playing on it	Performing arts
21	Orteke – Kazakh traditional art of music puppetry	Performing arts
22	Kara Zhorga – folk dance	Performing arts
23	Terme – singing and recitative genre of Kazakh folklore	Oral traditions and expressions, including language as a vehicle of the intangible cultural heritage
24	Komei – Kazakh traditional art of throat singing and reciting	Performing arts
25	Togyzkumalak/9 stones – Kazakh traditional board game	Knowledge and practices concerning nature and the universe
26	Kazakh traditional art of carpet weaving	Traditional craftsmanship
27	Shubat – technologies of manufacturing and meaning of the national dairy product Shubat made of camel milk	Knowledge and practices concerning nature and the universe
28	Kara Olen - genre of lyric singing	Oral traditions and expressions, including language as a vehicle of the intangible cultural heritage
29	Baksy Saryny – ritual ceremonial	Oral traditions and expressions,

	song of Kazakh shamans, followed by dancing	including language as a vehicle of the intangible cultural heritage
30	Keste – Kazakh embroidery on various materials	Traditional craftsmanship
31	Tekemet – tradition of manufacturing felt carpet	Traditional craftsmanship
32	Teri ondeu – traditions and technologies of manufacturing leather products	Traditional craftsmanship
33	Er-turman – technologies of manufacturing horse harnesses	Traditional craftsmanship
34	Asyk – national game	Knowledge and practices concerning nature and the universe
35	Kazakh national cousine	Knowledge and practices concerning nature and the universe
36	Shildekhana – Kazakh ceremonies related to the birth of a child: - Besik toyi - Kyrkynan shygaru - Tusau kesu - Ashamayga mingizu	Social practices, rituals and festive events
37	Betashar – Kazakh wedding ceremonies: - qoshtasu - synsu - betashar - toybatar - zhar-zhar	Social practices, rituals and festive events
38	Zhoktau – funeral rites - estirtu - konil aitu - korisu - zhoktau - aryzdasu	Social practices, rituals and festive events
39	Sayis – national horse-racing games: - Audaryspak - Kyz kuu - Tenge alu - Zhaby atu - Zhorga zharys	Knowledge and practices concerning nature and the universe
40	Sheshendik sozder – oratory skills	Oral traditions and expressions, including language as a vehicle of the intangible cultural heritage
41	Kazakh traditional wearing –	Traditional craftsmanship

	technologies of manufacturing and meaning: - Saukele - Klmeshek - Taqiya - Shapan and etc.	
42	Kazakhtyn zhylnamasy – Kazakh calendar of 12-year animal cycle	Knowledge and practices concerning nature and the universe
43	Anecdotes and tales of Kozhanassyr/Hodja Nasreddin	Oral traditions and expressions, including language as a vehicle of the intangible cultural heritage
44	"Keroglu" epic	Oral traditions and expressions, including language as a vehicle of the intangible cultural heritage
45	Traditional folk games - Bes tas - Tympi - Sokyr teke - Ak suyek - Altybakan - Akterek pen kok terek - Other	Social practices, rituals and festive events
46	Art of manufacturing Kazakh music instrument Dombra	Traditional craftsmanship
47	Traditional spring festive rites of the Kazakh horse breeders: biye baylau, ayghyr kosu, kymyz myryndyk	Social practices, rituals and festive events
48	Heritage of Korkyt Ata: epic culture and music	Performing arts

Dinara Izanova
Secretary-General of
Kazakhstan National Commission
for UNESCO and ISESCO

**Қазақстан Республикасының материалдық емес мәдени мұрасының
ҰЛТТЫҚ ТІЗІМІ**

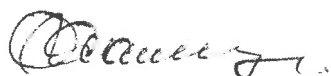
№	Элемент атауы	Материалдық емес мәдени мұра (МЕММ) элементінің категориясы
1	Наурыз	Әдет-ғұрыптар, салттар, мейрамдар
2	Құсбегілік (бүркіт, сұңқар т.б.)	Табиғат пен ғаламға қатысты білімдер мен әдет-ғұрыптар
3	Айтыс	МЕММ-ның таратушысы ретінде тілді қоса алғанда, ауызша айту дәстүрлері мен айтылу нысандары
4	Киіз үй мен оның бұйымдарын жасау дәстүрі	Дәстүрлі кәсіпке қатысты білімдер мен дағдылар
5	Қазақтың дәстүрлі домбыра күй өнері	Орындаушылық өнер
6	Қобызда орындау өнері	Орындаушылық өнер
7	Қазақтың дәстүрлі ән өнері	Орындаушылық өнер
8	Батырлар жыры: <ul style="list-style-type: none"> - Алпамыс батыр - Қобыланды батыр - Ер тарғын - Ер Едіге - Қамбар батыр - Қарабек батыр - Көкше батыр - Көкшенің ұлы Ер Қосай - Айсаның ұлы Ахмет батыр - Алау батыр - Тама батыр - Қарасай-Қазі - Ер Жәнібек - Еңсегей бойлы ер Есім - Айдос батыр - Жетіген батыр - Сабалақ Абылай хан - Олжаш батыр - Қабылан батыр - Мырза Сәтбек батыр - Орақты батыр - Бөгенбай батыр - Қисса ер Қабанбай - Ер Жасыбай - Жидебай батыр - Олжабай батыр - Өтеген батыр - Райымбек батыр - Жәнібек батыр - Мырқы батыр 	МЕММ-ның таратушысы ретінде тілді қоса алғанда, ауызша айту дәстүрлері мен айтылу нысандары

	<ul style="list-style-type: none"> - Барак батыр - Көкжарлы Барак батыр - Базар батыр - Бердіқожа батыр - Жантай батыр - Сырым батыр - Ер Әжібай - Арқалық батыр - Ер Кенесары - Ағыбай бытар - Есенкелді батыр - Иман батыр - Жанқожа батыр - Саурық батыр - Сұраншы батыр - Байсейіт батыр - Мырзаш батыр - Шаян батыр - Қожеке батыр - Бекет батыр 	
9	Қыз Жібек	МЕММ-ның таратушысы ретінде тілді қоса алғанда, ауызша айту дәстүрлері мен айтылу нысандары
10	Қорқыт Ата кітабы	МЕММ-ның таратушысы ретінде тілді қоса алғанда, ауызша айту дәстүрлері мен айтылу нысандары
11	Қазақтың зергерлік өнері	Дәстүрлі қолөнермен байланысты білімдер мен дағдылар
12	Көкпар	Табиғат пен ғаламға қатысты білімдер мен әдет-ғұрыптар
13	Қазақ күресі	Табиғат пен ғаламға қатысты білімдер мен әдет-ғұрыптар
14	Киіз басу	Дәстүрлі қолөнермен байланысты білімдер мен дағдылар
15	Бесікті жасау және пайдалану дәстүрі	Дәстүрлі қолөнермен байланысты білімдер мен дағдылар
16	Қымызды дайындау дәстүрі	Табиғат пен ғаламға қатысты білімдер мен әдет-ғұрыптар
17	Қозы Көрпеш – Баян сұлу	МЕММ-ның таратушысы ретінде тілді қоса алғанда, ауызша айту дәстүрлері мен айтылу нысандары
18	Жетігенде орындау өнері	Орындаушылық өнер
19	Сыбызғыда орындау өнері	Орындаушылық өнер
20	Шаңқобызда орындау өнері	Орындаушылық өнер
21	Ортеке	Орындаушылық өнер
22	Қара жорға биі	Орындаушылық өнер
23	Терме	МЕММ-ның таратушысы ретінде

		тілді қоса алғанда, ауызша айту дәстүрлері мен айтылу нысандары
24	Көмей	Орындаушылық өнер
25	Тоғызқұмалақ	Табиғат пен ғаламға қатысты білімдер мен әдет-ғұрыптар
26	Қазақтың дәстүрлі кілем тоқу өнері	Дәстүрлі қолөнермен байланысты білімдер мен дағдылар
27	Шұбатты дайындау дәстүрі	Табиғат пен ғаламға қатысты білімдер мен әдет-ғұрыптар
28	Қара өлең	МЕММ-ның таратушысы ретінде тілді қоса алғанда, ауызша айту дәстүрлері мен айтылу нысандары
29	Бақсы сарыны	МЕММ-ның таратушысы ретінде тілді қоса алғанда, ауызша айту дәстүрлері мен айтылу нысандары
30	Кесте	Дәстүрлі қолөнермен байланысты білімдер мен дағдылар
31	Текемет жасау дәстүрі	Дәстүрлі қолөнермен байланысты білімдер мен дағдылар
32	Тері өндеу дәстүрі	Дәстүрлі қолөнермен байланысты білімдер мен дағдылар
33	Ер-тұрман жасау	Дәстүрлі қолөнермен байланысты білімдер мен дағдылар
34	Асық ойыны	Табиғат пен ғаламға қатысты білімдер мен әдет-ғұрыптар
35	Қазақ ұлттық тағамдары	Табиғат пен ғаламға қатысты білімдер мен әдет-ғұрыптар
36	Шілдеhana: - бесік тойы - қырқынан шығару - тұсау кесу - ашамайға мінгізу	Әдет-ғұрыптар, салттар, мейрамдар
37	Беташар: - қоштасу - сыңсу - беташар - тойбастар - жар-жар	Әдет-ғұрыптар, салттар, мейрамдар
38	Жоқтау: - естірту - көңіл айту - көрісу - жоқтау - арыздасу	Әдет-ғұрыптар, салттар, мейрамдар

39	Сайыс - аударыспақ - қыз қуу - теңге алу - жамбы ату - жорға жарыс	Табиғат пен ғаламға қатысты білімдер мен әдет-ғұрыптар
40	Шешендік сөздер	МЕММ-ның таратушысы ретінде тілді қоса алғанда, ауызша айту дәстүрлері мен айтылу нысандары
41	Қазақтың ұлттық киімдері	Дәстүрлі қолөнермен байланысты білімдер мен дағдылар
42	Қазақтың жылнамасы	Табиғат пен ғаламға қатысты білімдер мен әдет-ғұрыптар
43	Қожанасырдың әзіл әнгімелері	МЕММ-ның таратушысы ретінде тілді қоса алғанда, ауызша айту дәстүрлері мен айтылу нысандары
44	Көрұғлы эпосы	МЕММ-ның таратушысы ретінде тілді қоса алғанда, ауызша айту дәстүрлері мен айтылу нысандары
45	Дәстүрлі балалар және жасөспірімдер ойындары («Бес тас» «Тымпи», «Соқыр теке», «Ақ сүйек», «Алтыбақан», «Ақ терек пен көк терек»)	Әдет-ғұрыптар, салттар, мейрамдар
46	Қазақтың дәстүрлі домбыра аспабын жасау қол өнері	Дәстүрлі қолөнермен байланысты білімдер мен дағдылар
47	Қазақ жылқы өсірушілерінің көктемгі мерекелік салт-дәстүрлері: бие байлау. айғыр қосу, қымыз мұрындық	Әдет-ғұрыптар, салттар, мейрамдар
48	Қорқыт Ата мұрасы: эпикалық мәдениет және музыка	Орындаушылық өнер

Chairman of the National Committee
for the Safeguarding of ICH of the National Commission
of the Republic of Kazakhstan for UNESCO and ISESCO
Khanzada Yessenova

Inventory Card of the ICH Element

1. Name of the element

Kazakh version: **Ортеке** – дәстүрлі қазақ музыкалық қуыршақ өнері

Russian version: **Ортеке** – казахское традиционное кукольно-музыкальное искусство

English version: The Orteke – kazakh traditional puppet-musical performing art

2. Element's inventory number and date of registration

Inventory No 21, registries 1st. March 2013

3. Category and sub-category of the element

- - Performing arts
  - knowledge and skills related to traditional crafts
-

4. Geographic location and range of the element

Orteke is practiced in performances by a number of professional and non-professional artists in western, eastern, southern regions of Kazakhstan and the cities like Astana, Almaty, Aktobe, and Atyrau.

5. A. Name of communities, groups and individuals concerned

The bearers of this element are musicians, including non-professional as well as craftsmen on wood. Representatives of interested communities are also scientists, researchers, teachers - ethnomusicologists and wood carvings. Among the famous masters of Orteke can be called Mr. Abdulkhamit Raiymbergenov; Mr. Ersayyn Basykara; Mr. Zholaushy Turdygulov; Mr. Zhakanger Telgozhayev; Mr. Muratkhan; Mr. Adilet Mussa; Mr. Almas Mustaphaev. as well as among communities are the Almaty Public Puppet Theater and Kokil Musical College in Almaty City.

B. Participation of communities, groups and individual bearers in the inventorying of the element

For the purposes of the inventory of the element, its inclusion in the National List of the ICH of Kazakhstan and nomination in the Representative List of the ICH of Humanity, the following activities were carried out by members:

- meetings of the National Committee of the Republic of Kazakhstan on the protection of ICH in 2012-2013 (minutes 1,2,3, 4, 5 meetings of the National Committee for the Protection of ICH).
- meetings of a member of the National Committee of the Republic of Kazakhstan for the protection of the ICH, professor KazNAI named after Zhurgenov and the University of Turan E.Mambekov and the State Puppet Theater of Almaty held a series of meetings in 2012 with masters of making and playing Orteke A.Rayymbergenov, E.Basykara, J.Tordagulov, J.Telgojayev, M.Donbaev, A.Musa, A.Mustafaev, employees of the Almaty State Puppet Theater, the Almaty College of Music "Kukil". Collected letters of consent of the communities were included in the national nomination "Orteke", which was sent to UNESCO in 2012.

6. Description of the element

The core of the Kazakh traditional art performance ORTEKE is manifested by a flexible wooden figure of a mountain goat, which is set on the daulpaz (drum). The puppet moves due to a thread fixed to fingers of the artist, who is simultaneously playing on a dombra (Kazakh musical instrument). The figure makes amusing, dancing movements following the rhythm of music and taps on the tense skin of a drum. The artist sets the tempo of movement. The accompanied music varies from region to region (style of performance and rhythms).

The Orteke nature is in original combination of art, musical story, puppet dance and percussion. An expressive "teke" puppet seems alive due to entertaining movements. The masters of genre can play simultaneously with 2-3 puppets. The specific technique of manual "dance" follows the music. While Orteke genre is concentrated on the 'goat family', it can also involve other personalities. According to Kazakh art researches (A.Zhubanov, Zh.Abilpeisov) in 50-60-es of XX century the puppets include also the figures of people and horses. Also there are records on artistic management with 8-10 puppets by a single artist, but these skills were lost.

Unfortunately, this unique genre of traditional art does not receive an appropriate development and promotion. Its use occurs seldom, professionally does not develop, performers leave, carrying away with them the skill secrets. Therefore there is a threat of losing the certain skills of performing this cultural element.

7. Methods of transmission of the element

Nowadays there is a limited circulation of master knowledge and skills relating to an element, mainly within Ustaz-Shakirt traditional system of teaching arts (master-student).

8. Level of the element's viability

- high
- average
- low
- very low

9. Are there threats to the element's viability and a need in its urgent safeguarding?

- NO
- YES

10. Availability of photo, video and audio materials

- photo
- audio
- video

11. Responsible organization, institution, state agency

Assistant professor in the Kazakh National Arts Academy and the Turan University,
Dr. E. Mambekov (Tel.: +7 777 262 09 77; 87474790570, email: evfrat.imambek@mail.ru)

Photo (10-12 items)

Инвентаризационная карта элемента НКН

1. Наименование элемента

Ортеке – дәстүрлі қазақ музыкалық қуыршақ өнері

Ортеке – казахское традиционное кукольно-музыкальное искусство

The Orteke – kazakh traditional puppet-musical performing art

2. Инвентаризационный номер и дата регистрации элемента

№21 приказом Министерства культуры и спорта РК №50 от 1.03.2013 г.

3. Категория суб-категория элемента

■ Исполнительское искусство

■ Знания и навыки, связанные с традиционными ремеслами

4. Географическое положение и диапазон распространения элемента

Элемент распространен на всей территории Казахстана, в частности западном, восточном и южном регионах страны и гг. Астана, Алматы, Актобе и Атырау.

5. А. Название заинтересованных сообществ, групп и отдельных лиц

Носителями элемента являются профессиональные и непрофессиональные музыканты, а также мастера-ремесленники по дереву. Представителями заинтересованных сообществ также являются ученые, исследователи, преподаватели – этномузыковеды и резьбе по дереву. Среди известных мастеров Ортеке можно назвать А.Райымбергенов, Е.Басыкара, Ж.Тордагулов, Ж.Тельгожаев, М.Донбаев, А.Муса, А.Мустафаев, а также среди сообществ - Алматинский государственный театр кукол, Музыкальный колледж г.Алматы «Көкіл».

В. Участие сообществ, групп и носителей в инвентаризации элемента

В целях инвентаризации элемента, его включения в Национальный перечень НКН Казахстана и номинирования в Репрезентативный список НКН человечества членами были проведены следующие мероприятия:

- встречи Национального комитета РК по охране НКН в 2012-2013 гг. (протоколы 1,2,3, 4, 5 совещаний НацКомитета по охране НКН).
- встречи члена Национального комитета РК по охране НКН, профессора КазНАИ им.Жургенова и Университета «Туран» Е.Мамбеков и Государственный кукольный театр г.Алматы провели ряд встреч в 2012 г. с мастерами изготовления и игры Ортеке А.Райымбергеновым, Е.Басыкара, Ж.Тордагуловым, Ж.Тельгожаевым, М.Донбаевым, А.Муса, А.Мустафаевым, сотрудниками Алматинского государственного театра кукол, Музыкального колледжа г.Алматы «Көкіл». Собранные в ходе встреч письма-согласия сообществ были включены в национальную номинацию «Ортеке», которая была направлена в ЮНЕСКО в 2012 г.

6. Описание элемента

При исполнении традиционного казахского исполнительского искусства Ортеке появляется гибкая деревянная фигура горного козла, которая установлена на *даултазе* (барабане). Куклы движутся за счет потока, фиксируются пальцами художника, который одновременно играет на домбре (казахский музыкальный инструмент). На рисунке изображены забавные, танцующие движения в такт музыке и постукивание по натянутой коже барабана. Исполнитель задает темп движений. Музыкальное сопровождение варьируется от региона к региону (а также стиль исполнения и ритмы).

Характер Ортеке проявляется в оригинальном сочетании искусства, музыкальной истории, кукольного танца. Выразительная фигурка "теке" кажется живой благодаря развлекательным движениям. Мастера жанра могут играть одновременно с 2-3 куклами.

Конкретная техника ручного "танца" следует музыке. По словам казахстанских исследований искусства (А. Жубанова, Ж. Абилпеисов) в 50-60-х годов XX века куклы включали в себя также фигуры людей и лошадей. Также есть записи с управлением 8-10 куклами одним исполнителем, но эти навыки были утрачены. Следует искать способы сохранения живым уникального искусства, которое использует множество техник вместе, например, театра, музыки и импровизации, найти учеников для продолжения искусства мастеров Ортеке, число которых постепенно сокращается.

Яркая национальная самобытность Ортеке заключается в том, что одновременно используются музыка, танец, ударные инструменты и марионетка. К сожалению, этот уникальный жанр традиционного искусства не получает должного развития и популяризации в Казахстане. Он используется редко, профессионально не развивается, а мастера уходят, унося с собой секреты.

7. Методы передачи элемента

Передача элемента проходит в традиционной среде от мастера к ученику по системе «ұстаз-шәкірт».

8. Уровень жизнеспособности элемента

- высокий
- средний
- низкий
- очень низкий

9. Существуют ли угрозы жизнеспособности элемента и необходимость в его срочной охране

- Нет
- Да (если да, то какие)

10. Наличие фото, видео, аудио материалов

- фото аудио
- видео

11. Ответственная организация, институт, ГО

Профессор КазНАИ им. Т.Жургенова и университета «Туран» Е.Мамбеков (тел.: +7 777 262 09 77; +7 747 479 05 70, email: evfrat.imambek@mail.ru)

**MINISTRY OF CULTURE AND INFORMATION
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
DECREE**

No 50 dated by 01.03.2013, Astana

Concerning the approval of the National Intangible Cultural Heritage Register of the Republic of Kazakhstan

In accordance with the paragraph 1 of the article 12 of the Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage, approved on 17 October 2003 in Paris, I hereby order:

1. To approve the annexed National Intangible Cultural Heritage Register of the Republic of Kazakhstan (from now on – the Register).
2. The Committee on Culture:
  - 1) With the purpose of submission of the Register to UNESCO, to forward it first to The National Commission of the Republic of Kazakhstan for UNESCO and ISESCO;
  - 2) To conduct work on further updating and managing the Register.
3. To charge the Vice-Minister A. Buribayev with the authority of controlling the proper implementation of this Decree.
4. To put this Decree into force from the day of its official signing.

The Minister

(signature and stamp)

M. Kul-Mukhammed

БҰЙРЫҚ

50 № 21.03.2013
Астана қаласы

Reçu	CLT	CIN	ITN
Le	31 MARS 2017		
N°	0164		

ПРИКАЗ

город Астана

**Қазақстан Республикасының
материалдық емес мәдени мұрасының
Ұлттық тізімін бекіту туралы**

2003 жылы 17 қазанда Париж қаласында қабылданған «Материалдық емес мәдени мұраны қорғау туралы» конвенцияның 12-бабының 1) тармағына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса беріліп отырған Қазақстан Республикасының материалдық емес мәдени мұрасының Ұлттық тізімі (бұдан әрі - Тізім) бекітілсін.

2. Мәдениет комитеті:

1) ЮНЕСКО-ға ұсыну мақсатында Тізімді Қазақстан Республикасының ЮНЕСКО және ИСЕСКО істері жөніндегі Ұлттық комиссиясына жолдасын;

2) Тізімді одан әрі толықтыру мақсатында тиісті жұмыстарды жүргізісін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау вице-министр А. Бөрібаевқа жүктелсін.

4. Осы бұйрық қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Министр

М. Құл-Мұхаммед